

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA17/108
29. september 2016
Villy Olsvig

Immakkut angallatit angallatikullu umiarsualivinniittut peerneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2017-imeersoq.

(Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisoq)

Nunatta sineriaani imartatsinni minnerunngitsumillu asimi saligaatsuutitsinissamik anguniagaqartuarnissarput tamatta sulissutigiuartariaqarpugut, tamatumalumi pingaartittuarnissaa Inuit Ataqaqatigiinniit anguniarlugulu pingaartitatsinnut ilaalluinnarnera naqissuserusupparput.

Imartarput tassaavoq nunatta aningaasaqarnikkut pingaarluinnartumik isaatitsissutaa, taamaattumillu inoqarfinni angallatinik puttasussaagaluartunik kiviinnarsimasunilli talittarfeqarfinni imaluunniit taakku qanitaani qaqitassaqaalersimappat aqutissiuunneqarnissaannik tunaartaliisinnaanissaq.

Taamaapportaaq aamma asimi imaatigut, tasitigut aammalu kuunni atugassatut puttasinnaasuliat qimaannarneqarsimasut nunami uumasunik inuuniuteqarnitsinni atorneqarsimasunik takussaasoqartuarnera, tamakkuninnga qimaannakkanik aamma salisoqarsinnaanera matumani inatsisiliornermi eqqumaffigineqartariaqarpoq.

Minnerunngitsumillu angallatini atortulersuutaasimasut katanneqarsimasinnaasullu pisortat aammalu inuiaqatigiit tamatta qanoq iliuseqarnitsigut, imartatta kinguaassatsinnik napassutaasinnaanissaa pingaartillugu imartatta saligaatsuunissaanik inatsisitigut aqutissiuunneqarnissaa pingaaruteqarluinnarpoq.

Sinerissatta imartaani aalisarnermi piniarnermilu atortulersuutit qassutit ilaalu ilanngullugit immap naqqaniilersimasunik qalluisoqalersinnaanissaa pingaaruteqarluinnartoq ilanngullugu eqqaarusunnarpoq.

Imartarput tassaavoq kingulissatta aamma inuuniarnerminnik annertuumik atorluagassaat, taamaattumillu imartatta tunniussinnaasaanik piujuartitsinermik pingaartitsinermi immap naqqaniilersimasunik aalisarnermi atorneqarsimagaluartunik qalluisinnaaneriit aqutissiuunneqarnerat iluarisimaarnarpoq, imatummi inatsisissami § 4 imm. 2-mi allaqqasoqarmat: "angallammiittut angallammiissimasulluunniit, pequtit immakkut angallatinit katanneqartut, sissarlukut, kivisimasut tissukartulluunniit."

Erseqqissaatigeqqillarput nunatta inuussutissarsiornikkut isertittagai pingaarnerit tassaammata imartatta tunniussinnaasai, taamaattumillu inoqarfinni talittarfeqarfinni imaluunniit taakku qanitaanni immami puttasinnaasussaagaluit kiveqqasoqalersimappat, taakku qaqinneqarsinnaanissaat aammalu nunami pitsaasumik torersumillu isaterneqartarsinnaanissaannut aqutissiuusisinnasariaqarpugut.

Inoqarfinni angallatinik puttasussaagaluartunik kiviinnarsimasunilli talittarfeqarfinni imaluunniit taakku qanitaani qalluisinnaanermik periarfissaasinnaasut Inuit Ataqatigiit-niit kissaatigaarput suli anguniarneqassasut, ilaatigullu § 37-mi apeqquteqaat aallaavigalugu akissuteqaat imatut allaqqasoqarmat: "Umiarsuaq, soorlu illit eqqaagit Aasiaat talittarfianiittoq, ilisimasara naapertorlugu amutsiviup eqqaaniippoq, taannalu Namminersorlutik Oqartussat umiarsualivinni oqartussaaffiata avataaniippoq. Taamaammata umiarsuup taassuma peerneqarnissaa Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffiginngilaat."

Apeqqutaalersorli tassaalerunarpog kiammi taavami oqartussaaffigisimanerpaa?

Tamatta assortuussutigisinnaagunanngilarput imartarput tassaavoq nunatta aningaasaqarnikkut nappataa taamaattumillu eqqaavittullusooq atorneqanngilluinnarnissaa kissaatiginarpog.

Inoqarfinni talittarfeqarfinni taakkuluunniit qanitaanni angallatit puttasussaaniaraluartut imaluunniit atorunnaarneqarsimasut piiarneqarnerannut akisussaasuusooq aningaasartuutitut akiliisussaataitaanissaa naqissusissallugu pingaaruteqarpog.

Immikkulli maluginiarneqarsinnaasooq tassaavoq ammaanersiorluni oqalugiaammi ilaatigut oqariartuutigineqarmat avatangiisitut aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqalersaartoqarnera.

Inatsisissatut siunnersuummut atatillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni ilanngussami ilaatigut makku nalunaarutigineqarmata: "angallammik piginnittut akiliisinneqarsinnaanngippata pisortat imaluunniit namminersortut umiarsualivinnik piginnittut immakkut angallatit angallatikulluunniit peernissat akilissavaat."

Nunatta avatangiisaa illoqarfinnut, nunaqarfinnut, asimut minnerunngitsumillu imartatta eqqiluitsuunissaat pingaaruteqarluinnarmata, taamatuttaarlu inuutissarsiutaasinnaasut annertusarniarneranni takornarissanik tikittarsinnaasunik amerlisaaniassagutta nunatta minnerunngitsuimillu imartatta eqqiluittuunissaa annertuumik pingaartinneqarlunilu anguniarneqartuartaqarpog.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut ataatsimiisitaliamut susassaartumut ingerlateqqipparput.